

Utbildningsinnehåll för yrkesförarkompetens

2009-04-06

Förteckning över ämnen och mål som anges i förordning om yrkeskompetens SFS 2007:1470	Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:159) om grundläggande kompetens och fortbildning för förare som utför gods- eller persontransporter.		Observera att innehållet i kolumnerna exempel på innehåll och litteratur tips är en vägledning och ska inte ses som heltäckande. Utbildning och prov kan därmed innehålla andra moment och andra litteraturstöd.		
1. Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna	2 kap.	Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna	Delmål i VVFS 2008:159	Exempel på innehåll	Litteraturtips
<p>För samtliga körkort</p> <p>1.1 Mål: att känna till kraftöverföringens egenskaper för optimal användning av dessa. Kurvorna över motorns vridmoment, effekten och bränsleförbrukningen, optimal användning av varvräknare, diagram över växellådans utväxling.</p>	1§	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter</p> <p><i>Kraftöverföringens egenskaper för optimal användning av dessa .</i></p>	<p>2.1.1 Den sökande ska känna till kurvorna över motorns vridmoment</p> <p>2.1.2 Den sökande ska känna till samband mellan effekten och bränsleförbrukningen</p> <p>2.1.3 Den sökande ska känna till om optimal användning av motorns varvtal</p> <p>2.1.4 Den sökande ska känna till diagram över växellådans utväxling</p>	<p>Varvtalsområden Förhållandet mellan vridmoment och effekt vid olika varvtal</p> <p>Faktorer som inverkar Förarens möjlighet att påverka Samband mellan motorkapacitet-belastning-förbrukning-behov</p> <p>Högsta vridmoment/effekt Växelval Varvräknarens fält Ny teknik på marknaden Slitage</p> <p>Olika typer av utväxlingar och växellådor Avläsa diagram</p>	<p>www.volvo.com/trucks www.scania.se/bussar STR, Tungboken Fordonstillverkarens manualer</p> <p>STR, Tungboken TYA, eDriving Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"</p> <p>STR, Tungboken STR, kompetensbevis för yrkesförare VV "Vinst varje mil" BEST.NR. 88832 Fordonstillverkarens manualer</p> <p>Fordonstillverkarens manualer</p>
<p>För samtliga körkort</p> <p>1.2 Mål: att känna till säkerhetsanordningarnas tekniska egenskaper och funktion för att behärska fordonet, minska slitaget och att förebygga störningar. Särskilda egenskaper hos det hydrauliska bromsservosystemet, bromsarnas och retarderns begränsningar,</p>	2§	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter</p> <p><i>Bromsar och hjälpbromsars tekniska egenskaper och funktion – behärskning av fordonet, minskning av slitaget och förebyggande av störningar</i></p>	<p>2.2.1 Den sökande ska känna till bromsarnas och andra hjälpbromssystemens egenskaper och begränsningar</p>	<p>Användningssätt Olika aktiva system och dess fördelar, Begränsningar och risker Bromssträckor, stoppsträckor, kraschfart (begrepp/utvärdering diagram) Hållplatsbroms Kontroll / upptäcka fel /orsaker-effekter-risker Vikten av underhåll</p>	<p>STR, Tungboken Åkerihandboken scania.se/bussar (sök på teknologi) www.volvo.com/trucks (sök på bromsar)</p>

			2.2.2 Den sökande ska känna till metoder för att bibehålla fart, sakta ner och bromsa i nedförsbacke	Bromsteknik, risker Utnyttjande av hjälpbromsar Motverka risk för bromsbortfall Utgångshastighet	STR, Tungboken
			2.2.3 Den sökande ska kunna tillämpa kombinerad användning av bromsar och andra hjälpbromssystem	Tillämpning av p 2.2.1 och 2.2.2. Olika tekniska lösningar	STR, Tungboken Fordonstillverkarens manualer scania.se/bussar (sök på teknologi) www.volvo.com/trucks (sök på bromsar)
			2.2.4 Den sökande ska kunna tillämpa optimalt utnyttjande av förhållandet fartminskning - växellåda	Mest effektivt Planerat körsätt	STR, Tungboken STR, Heavy Eco-driving TYA, eDriving
			2.2.5 Den sökande ska kunna tillämpa användning av fordonets tröghet	Planering vid: start-stopp-infart-avfart. Hålla jämn hastighet utan onödiga inbromsningar till stillastående Nytta Risker	STR, Heavy Eco-driving STR, Tungboken TYA, eDriving
			2.2.6 Den sökande ska kunna tillämpa lämplig åtgärd om fel uppstår	Ex: Bromsbortfall, läckage, tryckfall, frysning, fukt eller olja vid dränering osv. Värdera fortsatt färd	Volvo lastvagnar, Grundläggande fordonsteknik STR, Tungboken VV, PM för tunga körprov TYA, eDriving
För samtliga körkort	3§	Gemensamt för gods- och persontransporter <i>Optimera bränsleförbrukningen</i>	2.3.1 Den sökande ska känna till däckens inverkan på miljö och bränsleförbrukning	Lufttryckets betydelse Samband mellan däck- bränsle förbrukning och miljöpåverkan Olika däcktypers inverkan	STR, Kompetensbevis för yrkesförare STR, Tungboken STR, Heavy Eco-driving TYA, eDriving Däckbranschens informationsråds skrift "miljöbeskrivning av däck" www.dackinfo.nu
1.3 Mål: att kunna optimera bränsleförbrukningen. Optimering av bränsleförbrukningen genom att tillämpa de kunskaper som anges i punkterna 1.1 och 1.2.			2.3.2 Den sökande ska kunna optimera bränsleförbrukningen genom att tillämpa de kunskaper som anges i 1—2 §§	Sparsam körning	VV, Vinst varje mil TYA, eDriving STR, Kompetensbevis för yrkesförare STR, Heavy Eco-driving Volvo och Scania's motsvarighet

<p>Körkort C, C + E</p> <p>1.4 Mål: att vara i stånd att ombesörja en lastning och samtidigt uppfylla säkerhetskraven och ett korrekt utnyttjande av fordonet.</p> <p>Krafter som påverkar fordon i rörelse, hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden, beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast, beräkning av den totala volymen/ bruttovolymen, fördelning av lasten, effekter av överbelastning på en axel, fordonsstabilitet och gravitationscentrum, typer av förpackningsmaterial och pallar.</p> <p>Grundläggande godssäkringskategorier, metoder för fastspänning och säkring av gods, användning av spännband, kontroll av säkringsutrustning, användning av hanteringsutrustning, användning av presenningar.</p>	<p>4§</p> <p>Godstransporter</p> <p><i>Lastning och lossning och samtidigt uppfyllande av säkerhetskraven och ett rätt utnyttjande av fordonet</i></p>	<p>2.4.1 Den sökande ska känna till hjälpmedel för lastning och lossning</p>	<p>Pallyft, bakgavellyft, växelplak, kranar, truckar osv.</p> <p>Behörighetskrav vid användande av hjälpmedel</p> <p>Lastsymboler (ex var slinga ska läggas vid lyft)</p> <p>Lyftutrustningar (kätting, stropp mm.)</p>	<p>STR, Tungboken</p> <p>STR, Kompetensbevis för yrkesförare</p> <p>TYA, Att arbeta med truck och maskin</p> <p>TYA, Godshantering</p> <p>TYA, Publikationer om Lossningsplatser för smörjolja, Kemikalier.</p> <p>lastnings- och lossningsplatser</p> <p>Kemikalietransport med tankbil finns på www.tya.se/tya_shop/search.asp</p> <p>Godshanteringsymboler, www.sis.se</p>
		<p>2.4.2 Den sökande ska kunna grundläggande lastsäkringsmetoder</p>	<p>Surrning, förstängning, låsning, kombinationer etc.</p> <p>Hållfasthet på spännband</p> <p>Grundläggande lastsäkringskrav</p> <p>Skillnad vid kombitrafik (Järnväg, sjöfart)</p>	<p>Trafikförordningen, 1998:1276</p> <p>TSVFS 1978:9,</p> <p>TSVFS 1978:10,</p> <p>VVFS 1998:95</p> <p>VVFS 1999:18</p> <p>VV:s publikation 1999:74</p> <p>Åkerihandboken</p> <p>STR, Tungboken</p> <p>European best practice guideline</p> <p>TYA, lathundar säkring av last,</p> <p>TYA, Lastsäkring vid transporter på landsväg"</p> <p>TYA, Lastsäkringsräknare</p> <p>Lastsäkring på lastbärare för transport på väg och i sjöfartsområde A, B och C,</p> <p>Lastning och säkring av gods på fordon</p>

2.4.3 Den sökande ska kunna bedöma hur last påverkar när fordon är i rörelse	Olika lasttypers påverkan Fördelning av tyngdpunkt/last Vägegenskaper/rörelseenergi Tipprisker Påverkan på bromssträcka	Åkerihandboken STR, Tungboken www.tis-gdv.de TYA, Säkrare körning med tank- och timmerbil TYA, Lasta rätt CD TYA, Lastsäkring instruktionsfilm DVD finns på tya.se/tya_shop/search.asp
2.4.4 Den sökande ska kunna bedöma effekter av överskridande av tillåtet axeltryck	Ansvar/överlastavgift Trafiksäkerhet Vägsador Fordonsskador Miljökonsekvenser Konkurrensförhållanden Hindrande av fortsatt färd	STR, Tungboken Åkerihandboken TYA, eDriving
2.4.5 kunna beskriva faktorer som påverkar fordonsstabilitet	Val av fordon utifrån lasten Fordonets höjd/tyngdpunkt Lastens längd, höjd och bredd Lastfördelning Stödaxel uppe/nere Väglag, vind Spårbildning i vägbana	STR, Tungboken
2.4.6 Den sökande ska kunna beskriva olika förpackningsmaterial, lastpallar och last-bärare	EUR-pall (mått) IBC-behållare Olika containrar Tank Växelflak, flakväxlare	STR, Tungboken SIS standard, Räddningsverket, srv.se TYA, Sorteringsregler för EUR-pallar
2.4.7 Den sökande ska kunna tillämpa hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden	Startväxel beroende på last Vid olika väglag Motlut Medlut Växlingsteknik	Fordonstillverkarnas manualer

			2.4.8 Den sökande ska kunna tillämpa fordonets eller fordonstågets tillåtna lastvikt	Ansvarsbestämmelser/Påföljder Uppskatta bruttovikt Tillåten last på BK1- 3 Axelavstånd/tillåten bruttovikt Bruttoviktstabeller samt generella bestämmelser, laglig last Var man kan hitta aktuella uppgifter om vägars begränsningar	STR, Tungboken Trafikförordningen, 1998:1276 VV broschyr "Lasta lagligt" Åkerihandboken
			2.4.9 Den sökande ska kunna tillämpa beräkning av den totala lastvolymen	Lastkapacitetsberäkning beroende på godstyp, lastbärare och transportuppdrag	TYA, Godshantering, tya.se/tya_shop SIS standard,
			2.4.10 Den sökande ska kunna tillämpa fördelning av lasten	Symboler för stapling Planering och fördelning/viktfördelning av lasten	STR, Tungboken Åkerihandboken TYA, Vägtransport av farligt gods TYA, Lasta rätt CD TYA, Viktmärkning finns på tya.se/tya_shop/search.asp
			2.4.11 Den sökande ska kunna tillämpa metoder för lastsäkring samt kontroll av dess utrustning.	Föraransvar Tillämpa 2.4.2 Lastsäkringsutrustning (fordonsfast/icke fordonsfast) Dimensionering Slitage	Trafikförordningen, 1998:1276 Fordonslagen 2002:574 Fordonsförordningen 2002:925 STR, Tungboken IMO/EN standard TYA, Lastning och säkring av gods på fordon TYA, Lastsäkringsräknare TYA, Lastsäkring, DVD finns på www.tya.se/tya_shop/search.asp
Körkort D, D + E 1.5 Mål: att kunna säkerställa passagerarnas säkerhet och bekvämlighet. Justering av rörelser i längd- och sidriktningen, gemensamt bruk av vägnätet, placering på körbanan, mjukhet vid inbromsning, behärskning av överhänget, användning av särskild infrastruktur (offentliga	5§	Persontransporter <i>Säkerställande av passagerarnas trygghet, säkerhet och bekvämlighet</i>	2.5.1 Den sökande ska kunna tillämpa anpassning av fordonets rörelser i längd- och sidoriiktning	Fordonens storlek och svårigheter att t ex se andra trafikanter vid sväng, döda vinkeln etc. Förebygga risker/beredskap Tillämpa regler Växelval, varvtal beroende på last, lutning, motvind Vändning Fasta hinder, utskjutande föremål.	STR, Tungboken VV:s Vägars och gators utformning, 2004:80

platser och reserverade körfält), hantering av konflikter mellan ett tryggt körsätt och andra uppgifter som förare, kommunikation med passagerarna, särskilda hänsyn vid transport av vissa passagerargrupper (personer med funktionshinder, barn).

<p>2.5.2 Den sökande ska kunna tillämpa anpassning till annan trafik,</p>	<p>Avstånd till övrig trafik Vid busshållplats Förebygga risker Defensiv körning/beredskap Tydlighet Situationsanpassning Tillämpa regler Agera vid undantag från regler</p>	<p>Trafikförordningen, 1998:1276 STR, Tungboken</p>
<p>2.5.3 Den sökande ska kunna tillämpa lämplig placering på körbanan</p>	<p>Förebygga risker och svårigheter att t ex se andra trafikanter vid sväng, döda vinkeln etc. Säkerhetsmarginaler Spårbildning Situationsanpassning Tillämpa regler Körfält Vägrenskörning Stannande</p>	<p>Trafikförordningen, 1998:1276 STR, Du & jag i trafiken STR, Tungboken Statens Haverikommission, rapport 2008 - Bussolycka Rasbo,</p>
<p>2.5.4 Den sökande ska kunna tillämpa mjukhet vid inbromsning,</p>	<p>Planering Skapa förutsättningar</p>	<p>STR, Tungboken</p>
<p>2.5.5 Den sökande ska kunna tillämpa behärskning av överhänget,</p>	<p>Planering i korsning, hållplats Gränser för överhäng Risker</p>	<p>STR, Tungboken VV Publ nr 88215, Lasta lagligt, SL, Riktlinjer för utformning av gator och vägar med hänsyn till busstrafik. VV:s Vägars och gators utformning, 2004:80</p>
<p>2.5.6 Den sökande ska kunna tillämpa användning av den infrastruktur som används vid persontransporter</p>	<p>Signaler Körfält Vägmarkeringar Torg och öppna platser Hållplatser, terminaler. Begränsningar för tung traik</p>	<p>Vägmärkesförordningen VV, Din guide till Sveriges vägmärken, trafiksignaler mm. Goda exempel på terminaler och bytespunkter för långväga busstrafik, sid.5 Författare: Bo E. Peterson. Dokumentbeteckning: 2001:64 ISSN: 1401-9612</p>

			2.5.7 Den sökande ska kunna tillämpa kommunikation och servicegivning till passagerarna	Kroppsspråk, språkbruk Upptärande Hållplatsutrop Fortlöpande trafik och rese information till passagerare.	NTF, Säkerheten och tillgängligheten i den regionala och interregionala busstrafiken. BR's "Safety on bus and coach", säkerhetsinstruktion för bussresenärer Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"
			2.5.8 Den sökande ska kunna tillämpa hantering av intressekonflikter mellan ett tryggt körsätt och andra uppgifter som förare,	Mobiltelefonsamtal Rätt att avvisa passagerare Intressekonflikter mellan förare och kund, förare och arbetsgivare t.ex. förseningar, krav på avsteg från regler.	VV, publikation mobiltelefoner i trafiken Ordningslagen (SFS 1993:1617) Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"
			2.5.9 Den sökande ska kunna tillämpa särskild hänsyn vid transport av passagerare med särskilda behov	Äldre Barn Bemöta och hjälpa personer med olika fysiska och psykiska funktionsnedsättningar, tex passagerare med rollator, rullstol, olika sjukdomstillstånd, mm. Användande av hjälpmedel i fordon tex ramp, lyft.	Guide och reseledare, ISBN 91-47-07404-3 Sveriges Kommuner och landsting, Säker och bekväm resa för rullstolsbundna Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"
Körkort D, D + E 1.6 Mål: att vara i stånd att ombesörja en lastning och samtidigt uppfylla säkerhetskraven och ett korrekt utnyttjande av fordonet. Krafter som påverkar fordon i rörelse, hur växelådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden, beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast, fördelning av lasten, effekter av överbelastning på en axel, fordonsstabilitet och gravitationscentrum.	6§	Persontransporter <i>På- och avstigning samt lastning och lossning av gods och samtidigt uppfyllande av säkerhetskraven och ett rätt utnyttjande av fordonet</i>	2.6.1 Den sökande ska kunna beskriva faktorer som påverkar fordonsstabilitet	Rekomendationer vid olika vindhastigheter Väder/väglag Vägens lutning Fordonskonstruktion och brister Fördelning av last Hastighet Sidkrafter vid passerande/möte med stora fordon/cyklister etc.	VV, Publikation 2006:97 ISSN:1401-9612. Art 12206 "Hastighetsanpassning av busstrafik i hård vind." "Tiden då bussar ansågs kunna köra i alla väder är förbi" STR, Tungboken VV publikation: Nytt mått på tvärfall – ger bättre säkerhet och hälsa för yrkesförare
			2.6.2 Den sökande ska kunna bedöma olika last som påverkar när fordon är i rörelse	Olika lasttypers påverkan Fördelning av tyngdpunkt/last Vägegenskaper/rörelseenergi Tipprisker Påverkan på bromssträcka	Åkerihandboken www.tis-gdv.de BR:s "Safety on Bus and Coach",

			2.6.3 Den sökande ska kunna effekter av överskridande av tillåtet axeltryck	Ansvar/överlastavgift Trafiksäkerhet Vägsador Fordonsskador Miljökonsekvenser Konkurrensförhållanden Hindrande av fortsatt färd	STR, Tungboken Åkerihandboken Lag om överlast avgift (SFS 1972:435)
			2.6.4 Den sökande ska kunna grundläggande lastsäkringsmetoder	Regler för lastsäkring Olika metoder	STR, Tungboken Åkerihandboken TSVFS 1978:10 TYA:s "Lastsäkring vid transport på landsväg"
			2.6.5 Den sökande ska kunna tillämpa hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden	Startväxel beroende på last Vid olika väglag Motlut Medlut Växlingsteknik	Fordonstillverkarnas manualer
			2.6.6 Den sökande ska kunna tillämpa fordonets eller fordonstågets tillåtna lastvikt	Vägars generella begränsningar, tex. högsta tillåtna bruttovikt, axeltryck, boggitryck. Var man kan hitta aktuella uppgifter om vägars begränsningar Ansvar/påföljder Beräkning av lastvikt/passagerare Godsutrymmens begränsningar enligt registreringsbevis	Trafikförordningen STR, Tungboken Åkerihandboken VV:s publikation "Lasta lagligt"
			2.6.7 Den sökande ska kunna tillämpa fördelning av last och passagerare	Risker med felfördelning Placering av rullstolar för bästa komfort. Barnvagnar Lastutrymmens viktbegränsningar Placering av tunga föremål i passagerarutrymmet	Registreringsbevis Fordonstillverkarnas manualer STR, Tungboken
2. Tillämpning av bestämmelser	3 kap.	Tillämpning av bestämmelser	Delmål i VVFS 2008:159	Exempel på innehåll	Litteratur tips

<p>För samtliga körkort</p> <p>2.1 Mål: att känna till sociala förhållanden och bestämmelser inom vägtransportsektorn.</p> <p>Maximala arbetstider inom transportsektorn, principer i, tillämpning och konsekvenser av rådets förordningar (EEG) nr 3820/85 och (EEG) 3821/85, påföljder vid bristande eller felaktig användning eller manipulering av färdskrivaren, kunskaper om sociala förhållanden inom vägtransportsektorn: rättigheter och skyldigheter för förare i fråga om grundläggande kompetens och fortbildning.</p>	<p>1§</p>	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter</p> <p><i>Förhållanden och bestämmelser inom vägtransportsektorn som reglerar konkurrens, trafiksäkerhet, arbetsförhållanden och kompetenskrav</i></p>	<p>3.1.1 Den sökande ska känna till nationella lagar, förordningar och arbetsmarknadens parter gemensamma överenskommelser om maximala arbetstider inom transportsektorn</p>	<p>Maximal arbetstid (dygn,vecka osv) Nattarbete Undantag och överenskommelser genom kollektivavtal</p>	<p>Arbetstidlagen (1982:673) Arbetsmiljölagen (1977:1160) Arbetsmiljöförordning (1977:1166) Lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete STR, Tungboken Transportavtalet VV broschyr, Kör och vilotider Kollektivavtal mellan Bussarbetsgivarna o Sv Kommunalarbetsgivarförb.</p>
			<p>3.1.2 Den sökande ska känna till påföljder vid felaktig användning eller manipulering av färdskrivaren</p>	<p>Ansvar Straff Analogt/digitalt Hantering av diagramblad och förarkort Installationsskylt</p>	<p>Förordning om kör och vilotider och färdskrivare mm (SFS 2004:865) EG 3821/85, 15.8 Åkerihandboken STR, Tungboken</p>
			<p>3.1.3 Den sökande ska känna till rättigheter och skyldigheter för förare i fråga om grundläggande kompetens och fortbildning enligt lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens</p>	<p>Utbildningens omfattning Bevisets giltighet Krav på fortbildning Ålderskrav Myndighet</p>	<p>Förordning om yrkesförarkompetens (2007:1470) Åkerihandboken</p>
			<p>3.1.4 Den sökande ska kunna tillämpa rådets förordningar (EG) nr 561/2006 och (EEG) 3821/85 samt AETR-reglerna</p>	<p>EG-reglerna om kör- och vilotider Veckovila Dygnsvila, normal/reducerad Körtid Färdskrivare, Besiktning,diagramblad Reglagehantering/symboler Förarkort AETR-reglerna Definitioner enl. EG nr 561/2006, t ex, rast, vecka, multibemanning mm.</p>	<p>STR, Tungboken Åkerihanboken EEG 3821/85 bilaga 1B 12.4 EG nr 561/2006 VV, broschyr kör och vilotider AETR Art 6 p 1 Förordning 2004:865 Vägverkets Promemoria, kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransport (aktuell utgåva) AETR, SFS 1993:185</p>

<p>Körkort C, C + E</p> <p>2.2 Mål: att känna till bestämmelserna för godstransporter. Intyg för att bedriva transportverksamhet, skyldigheter enligt standardavtalen för godstransporter, utformning av de dokument som ingår i transportkontrakten, internationella transporttillstånd, skyldigheter enligt konventionen om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg, internationella fraktsedlar, gränsöverskridande transporter, speditörer, särskilda dokument som medföljer godset.</p>	<p>2§</p> <p>Godstransporter</p> <p><i>Bestämmelserna för godstransporter</i></p>	<p>3.2.1 Den sökande ska känna till regler för att bedriva yrkesmässig trafik</p>	<p>Myndighet Trafikansvarig Yrkestrafikmärke Vägavgiftsbevis</p>	<p>YTL YTF STR, Tungboken Åkerihandboken</p>
		<p>3.2.2 Den sökande ska känna till rättigheter och skyldigheter enligt lagen (1974:610) om inrikes vägtransport</p>	<p>Tillämpningsområde Fraktförarens ansvar Fraktsedlar Undersökningsskyldighet Förseningar Förlorat,skadat gods/ersättning Utlämnande av gods Flera fraktförare efter varandra</p>	<p>Lag om inrikes vägtrafiktransport, SFS 1974:610 Åkerihandboken</p>
		<p>3.2.3 Den sökande ska känna till leveransbestämmelser enligt gällande branschavtal för godstransporter</p>	<p>Exempel på innehåll i vanliga avtal och anbud</p>	<p>Tex. ALLTRANS 2007 (Sveriges Åkeriföretag) Åkerihandboken</p>
		<p>3.2.4 Den sökande ska känna till rättigheter och skyldigheter enligt konventionen om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg (CMR)</p>	<p>Parter Tillämpningsområde Fraktförarens ansvar Slutande och fullgörande av fraktavtal Fraktsedlar Ogiltighet av avtal som strider mot konventionen</p>	<p>Konventionen den 19 maj 1956 om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg (CMR) Åkerihandboken</p>
		<p>3.2.5 Den sökande ska känna till tillstånd och dokument i samband med gränsöverskridande transporter</p>	<p>Gemenskapstillstånd CEMT-tillstånd TIR-carnet Myndighet för ansökan Registreringsbevis</p>	<p>EEG 881/92 Åkerihandboken STR, Kompetensbevis för yrkesförare www.tullverket.se, CEMT-information</p>
		<p>3.2.6 Den sökande ska känna till transportförmedlares roll</p>	<p>Transportförmedlarens ansvar och uppgift Speditör/lastbilscentraler</p>	<p>Sök på akeri.se och scb.se</p>

			3.2.7 Den sökande ska känna till de särskilda dokument som medföljer gods	Transportkort Godsdeklaration Fraktsedel Dispenshandlingar	Lag om inrikes vägtrafiktransport, SFS 1974:610 Åkerihandboken Prevents handbok vägtransporter farligt gods VV Publikation "säkring av last"
			3.2.8 Den sökande ska känna till för vilka transporter och fordon ADR-intyg krävs	Vad får, och inte får transporteras utan särskild utbildning Godsmärkning (begränsad mängd)	MSBFS 2009:2, ADR-S del 8 kap 8.2 Åkerihandboken TYA, Vägtransport av farligt gods Prevents handbok styckegodsboxen Prevents handbok Vägtransport av farligt gods Prevents handbok transport av farligt gods tanktransport sök på prevent.se
			3.2.9 Den sökande ska känna till innebörden av begreppen värdeberäknad mängd och begränsad mängd	Symboler på tillåtet gods Regler vid transport och lastning Krav på fordonsmärkning Dokument Förarkrav/utbildningskrav	MSBFS 2009:2, ADR-S del 1, del 3 kap 3.4 Prevents handbok VägTransport av farligt gods Prevents handbok styckegodsboxen Åkerihandboken TYA, Vägtransport av farligt gods
			3.2.10 Den sökande ska känna till innehållet i de nationella och gemensamma EG-reglerna om mått och viktbestämmelser för fordon	Tillåten höjd inom EU Skillnader mellan nationella och internationella bestämmelser Allmänna och särskilda krav på fordonslängd Längdbegränsningar påhängsvagn Breddbegränsningar Dispens Viktsbegränsningar, trafik och fordonsregler Gränser för dispenser	TrF VVFS 1997:377 VV, Publikation, Lasta lagligt 96/53/EG gemensamma bestämmelser STR, Kompetenbevis för yrkesförare STR, Tungboken
Körkort D, D + E 2.3 Mål: att känna till bestämmelserna för persontransporter. Transport av särskilda	3§	Persontransporter <i>Bestämmelserna för persontransporter</i>	3.3.1 Den sökande ska känna till regler för att bedriva yrkesmässig trafik	Myndighet Trafikansvarig Yrkestrafikmärke Vägavgiftsbevis	YTL YTF STR, Tungboken Åkerihandboken

passagerargrupper, säkerhetsutrustning i bussen, säkerhetsbälten, lastning av fordonet.

<p>3.3.2 Den sökande ska känna till regler vid skolskjutsning och transport av passagerare med särskilda behov</p>	<p>Utrustningskrav/handhavande vid skolskjuts Antal och placering av t ex. rullstolar</p>	<p>SFS 1970:340, TSVFS 1988:17 VVFS 2007:307 STR, Tungboken Sveriges Kommuner och landsting, Handbok för färdtjänst, Säker och bekväm resa för rullstolsbundna</p>
<p>3.3.3 Den sökande ska känna till krav på säkerhetsutrustning i bussen</p>	<p>Brandsläckare, antal, placering, Utmärkning Säkerhetsglas Nödhammare Utrymningsvägar Förbandslåda Dörrars nödöppning/klämskydd Utrustningskrav för förankring av tex rullstolar</p>	<p>VVFS 2007:307 (omtryck av VVFS 2003:22) STR, Tungboken Sveriges Kommuner och landsting, Säker och bekväm resa för rullstolsbundna SLTF rapport "Säkerheten och tillgängligheten i den regionala och interregionala busstrafiken" Se även www.trygghansa.se</p>
<p>3.3.4 Den sökande ska känna till regler om bilbälten i buss</p>	<p>Åldersgränser Utsatta platser Ansvar, skyldigheter (passagerare, förare, arbetsgivare) Påföljder Undantag</p>	<p>TrF Fordonsförordningen, (2002:925) VVFS:2006:135 2000/3/EG, 3.1.10 + Bilaga 15 STR, Tungboken</p>
<p>3.3.5 Den sökande ska känna till regler vid lastning av fordonet med passagerare och gods</p>	<p>Regler för lastsäkring Viktbestämmelser Kombinationer av gods och passagerare, Arbetsmiljörregler Sittande och stående passagerare</p>	<p>Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering" Trafikförordningen STR, Tungboken Åkerihandboken SRVFS 2006:7 TYA:s "lastsäkring vid transport på landsväg" VV:s publikation "Lasta lagligt"</p>
<p>3.3.6 Den sökande ska känna till reglerna om beställningstrafik och linjetrafik, både nationellt och internationellt</p>	<p>Innebörden av definitioner tex beställningstrafik, linjetrafik, Cabotage trafik Transittrafik</p>	<p>STR, Kompetensbevis för yrkesförare YTL, YTF Rådets förordning 684/92 Rådets förordning 12/98 VV.s publikation 2006:15 "Dokument vid internationell busstrafik"</p>

			3.3.7 Den sökande ska känna till tillstånd och dokument i samband med gränsöverskridande transporter	Gemenskapstillstånd Waybill ASOR dokument Linjetrafikstillstånd Myndighet för ansökan Krav på registreringsbevis	EG 684/92 STR, Kompetensbevis för yrkeskompetens VV, Internationell busstrafik Rådets förordning 2121/98 TYA, Godshantering Åkerihandboken VV.s publikation 2006:15 "Dokument vid internationell busstrafik"
			3.3.8 Den sökande ska känna till för vilka transporter och fordon ADR-intyg krävs	Vad får, och inte får transporteras utan särskild utbildning Godsmärkning (begränsad mängd)	Prevents handbok styckegodsboken Prevents handbok Vägtransport av farligt gods MSBFS 2009:2, ADR-S del 8 kap 8.2 STR, Tungboken Åkerihandboken
			3.3.9 Den sökande ska känna till - innebörden av begreppen värdeberäknad mängd och begränsad mängd	Symboler på tillåtet gods Regler vid transport och lastning Krav på fordonsmärkning Dokument Förarkrav/utbildningskrav	MSBFS 2009:2, ADR-S del 1, del 3 kap 3.4 Prevents handbok Vägtransport av farligt gods Prevents handbok styckegodsboken Åkerhandboken TYA, Godshantering TYA, Vägtransport av farligt gods STR, Tungboken
			3.3.10 Den sökande ska känna till innehållet i de nationella och gemensamma EG-reglerna om mått och viktbestämmelser för fordon.	Skilnader mellan nationella och internationella bestämmelser Allmänna och särskilda krav på fordonslängd Maxhöjd på buss Tillåten höjd, Sverige, EU Viktsbegränsningar, trafik, fordonsregler.	TrF STR, Kompetensbevis för yrkesförare STR, Tungboken Rådets förordning 96/53/EG VV, Publikation Lasta lagligt
3. Hälsa, vägtrafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik	4 kap.	Hälsa, vägtrafiksäkerhet och miljösäkerhet, service, logistik	Delmål i VVFS 2008:159	Exempel på innehåll	Litteratur tips
För samtliga körkort 3.1 Mål: vara medveten om riskerna i trafiken och om arbetsrelaterade olyckor. Olika typer av arbetsrelaterade olyckor	1§	Gemensamt för gods- och persontransporter <i>Riskerna i trafiken och olyckor</i>	4.1.1 Den sökande ska känna till olika typer av arbetsrelaterade olyckor inom transportsektorn, i- och utanför fordonet	Vanligaste arbetsplatsolyckor inom transportsektorn	Arbetsmiljöverket, arbetsskador se: av.se/statistik/officiellt TYA, Startpaket för systematiskt arbetsmiljöarbete i åkerier

<p>inom transportsektorn, statistik över trafikolyckor, lastbilars och bussars olycksfrekvens, personsador, materiella skador, ekonomiska konsekvenser.</p>			<p>4.1.2 Den sökande ska känna till statistik över trafikolyckor och lastbilars respektive bussars olycksfrekvens</p>	<p>Omkomna/skadade per år Andel olyckor med tung trafik Skillnad buss-lastbil Typiska olyckor</p>	<p>www.sika-institute.se "Vägfrikaskador" viltolycksradet.se Räddningsverkets statistik STR Kompetensbevis för yrkesförare NTF:s hemsida på nätet, "Yrkestrafiken" VV:s "Transporter - också en fråga om miljö och trafiksäkerhet"</p>
<p>För samtliga körkort 3.2 Mål: kunna förebygga brottslighet och människosmuggling. Allmän information, konsekvenser för föraren, förebyggande åtgärder, checklista, lagstiftningen om transportföretagens ansvar.</p>	<p>2§</p>	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter <i>Förebyggande av gods- och människosmuggling</i></p>	<p>4.2.1 Den sökande ska känna till innehåll i allmän information från myndigheter</p>	<p>Var man kan hitta information</p>	<p>Tullverket www.polisen.se "människosmuggling" Gränspolisavdelningen</p>
			<p>4.2.2 Den sökande ska känna till ansvar och påföljder för föraren</p>	<p>Straffsatser Kontrollskyldigheter</p>	<p>Utlänningslagen (2005:716) Lag (200:1225) om straff för smuggling</p>
			<p>4.2.3 Den sökande ska känna till om transportföretagens ansvar</p>	<p>Ansvarsfördelning Påföljder</p>	<p>Utlänningslagen (2005:716) Lag (200:1225) om straff för smuggling</p>
			<p>4.2.4 Den sökande ska kunna tillämpa förebyggande åtgärder</p>	<p>Kontroll av fordon, gods och passagerare</p>	<p>TYA, Säkerhetskontroll lastbil, gaffeltruck och koppling av släpvagn IRU:s dokument AG/B2310/OKA</p>
			<p>4.2.5 Den sökande ska kunna tillämpa checklista för kontroll av fordon och last</p>	<p>Kontroll av fordon, gods och passagerare</p>	<p>IRU (International Road Transport Union) Document AG/B2310/OKA</p>
<p>För samtliga körkort 3.3 Mål: kunna förebygga fysiska risker. Ergonomi: riskfyllda rörelser och</p>	<p>3§</p>	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter <i>Förebyggande av fysiska risker</i></p>	<p>4.3.1 Den sökande ska känna till vikten av god fysisk kondition</p>	<p>Rekomenderad mängd motion Effekter, tex. på kolesterol, blodtryck. Vikten av förebyggande åtgärder</p>	<p>Folkhälsoinstitutets rapport nr 2006:13, "Fysisk aktivitet och folkhälsa TYA, Tankar du rätt rätt?"</p>

arbetsställningar, fysisk kondition, hanteringsövningar, personlig säkerhet.			4.3.2 Den sökande ska känna till förebyggande övningar	Lämpliga övningar mot olika besvär hos förare	AV/ISA, SCB/AKU Arbetsmiljöundersökningen 99/03 Robert Linder Nr 14/2006 www.av.se/statistik/officiellt/arbetskador_2006_prel.aspx arbetsmiljoupplysningen.se www.suntliv.nu
			4.3.3 Den sökande ska känna till om personlig säkerhet i arbetet	Tjänstemannaskydd Skyddsutrustning, skyddskläder Rekomendationer för olika typer av utrustning, lastning, lossning Medvetenhet om risker för rån, överfall tex vid rastplatser Straff vid hot/våld mot tjänsteman Hur blir föraren delaktig av lagens skydd? – Uniform, tjänstetecken osv.	Brottsbalken 17 kap 1 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön AFS 1996:7 Utförande av personlig skyddsutrustning TYA, Hotad i lastbil TYA och Prevents, Hot och våld mot yrkesförare TYA kemikalietransport med tankbil www.av.se - publikationen Hot och våld i arbetet
			4.3.4 Den sökande ska kunna tillämpa rätt ergonomi och undvika riskfyllda rörelser och arbetsställningar	Lyftteknik Hjälpmiddel Rekommenderad sittställning Arbetsställning: viktigt att få bort monotonin Symtom pga felaktig teknik/ställning Hopp från flak, lyft, hytt.	AFS 1998:1 Belastningsergonomi TYA, Hur sitter du? TYA, Lastning och lossning i närdistribution. TYA, Säkring mot lastkaj. TYA, Ny standard för viktmärkning för gods och paket. www.suntliv.nu www.sjukvardsradgivningen.se
För samtliga körkort 3.4 Mål: vara medveten om vikten av fysisk och psykisk förmåga. Principer för en hälsosam och balanserad kost, effekter av alkohol, läkemedel eller andra ämnen som kan påverka beteendet, symptom på,	4§	<i>Gemensamt för gods- och persontransporter</i> <i>Vikten av god fysisk och psykisk förmåga</i>	4.4.1 Den sökande ska känna till vikten av- och principer för en hälsosam och balanserad kost	Rekommenderad konsumtion av frukt och grönsaker Tallriksmodellen Rekommenderad fördelning på tallrik Tidpunkter för intag av kost Effekter	Sv. Livsmedelsverket. (www.slv.se) Svenska näringsrekommendationerna(SNR), Nordisk näringsrekommendationerna (NNR). TYA, Tankar du rätt?, TYA, Nattugglan, www.suntliv.nu

orsaker till och effekter av trötthet och stress, den grundläggande arbets- och vilocykelns betydelse.			4.4.2 Den sökande ska känna till risker och effekter av alkohol, droger, läkemedel eller andra ämnen som kan påverka beteendet	Fysiska och mentala effekter Sambandet med trötthet Hitta information om läkemedel Bedöma effekt av läkemedel, Verkan, biverkningar Ökad olycksrisk Andel dödade, skadade, påverkade Påverkan på synfält och mörkerseende	Trötthet och trafiksäkerhet - en översikt av kunskapsläget Nr 309/2003 Apotekets information - FASS sök på fass.se/LIF/lakarbok/lakemedelhalsa.jsp www.vv.se/smadit VV Publikation 2008-6 Alkohol droger och trafik VTI:s rapport 590:2007 "Läkemedel i trafiken" MHF:s skrift "Trafiksäkerhet" www.vv.se/ddd www.suntliv.nu
			4.4.3 Den sökande ska känna till symptom på-, orsaker till- och effekter av trötthet och stress	Trötthetssignaler Motåtgärder Olycksrisk Funktionsnedsättningar Effekter, tex av långvarig stress Stressrelaterade sjukdomar Sömnbehovet Tid på dygnet ,störst risk	TYA, Må bra på jobbet, vardguiden.se , sömnapné Stressforskningsinstitutets rapport nr 309/2003 Trötthet och trafiksäkerhet - en översikt av kunskapsläget Nr 309/2003 VV Publikation 2000:74 Sömn och vakenhet (Torbjörn Åkerstedt) www.stressforskning.su.se www.av.se Trötthet och trafiksäkerhet - en översikt av kunskapsläget Nr 309/2003 Länsförsäkringar, Var vaken mot trötthet i trafiken www.suntliv.nu
			4.4.4 Den sökande ska känna till den grundläggande arbets- och vilocykelns betydelse	Ensidigt arbete, att variera arbetsmoment med vilomoment. (Hur man undviker monotoni) Betydelsen av och hur motarbeta Sömnens kvalitet och betydelse	KSS Karolinska Sleepiness Scale 2000:74 "Trötthet och trafiksäkerhet – en översikt av kunskapsläget" av Torbjörn Åkerstedt och Göran Kecklund Nr 309/2003 Sömn och återhämtning (Torbjörn Åkerstedt)

<p>För samtliga körkort</p> <p>3.5 Mål: att kunna bedöma krissituationer. Agerande i krissituationer: bedömning av situationen, hindra att olyckssituationen förvärras, kalla på hjälp, komma till skadades undsättning och ge första hjälpen åt skadade, vidta åtgärder vid brand, evakuera dem som befinner sig i lastbilar/passagerare i bussar, garantera alla passagerares säkerhet, reaktioner vid överfall, grundläggande principer för hur en olycksrapport ska utformas.</p>	5§	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter</p> <p><i>Bedömning av olycks- och nödsituationer</i></p>	<p>4.5.1 Den sökande ska känna till om agerande i olycks- och nödsituationer</p>	<p>Prioriteringsordning vid olycksplats Larma Första hjälpen L-ABC Flytta skadade personer Flytta fordon Identitetsbrickor Skyldighet att underätta polis Skyldighet att stanna Olycka i samband med farligt gods</p>	<p>TBL TrF SFS 1987:905 AFS 1999:7 Första hjälpen och krisstöd STR:s "Kompetensbevis för yrkesförare Rekommendationer på polisen.se. raddningstjanst.se www.redcross.fi Första hjälpen", Bokförlaget Forum Första hjälpen HLR- raddningstjanst.se Röda korset, Första hjälpen L-ABC Svenska rådet för hjärt- lungräddning (hlr.nu)</p>
			<p>4.5.2 Den sökande ska känna till hur man hindrar att situationen förvärras</p>	<p>Prioritering Åtgärder Varna andra, synbarhet Situationer där det är bättre att invänta räddningstjänst</p>	<p>Bokförlaget Forum, Första hjälpen Körkortsboken VV, Visa dig med reflexer, B.nr 88360 raddningstjanst.se STR körkortsboken</p>
			<p>4.5.3 Den sökande ska känna till hur trygga passagerarnas säkerhet</p>	<p>Säkerhetsgenomgång före avfärd Ge passagerarna instruktioner – förebyggande och i konkreta situationer Lös föremål i passagerarutrymme Bilbältens användande och skadereducerande effekt Val av avstigningsplats Körsättets betydelse</p>	<p>SFS 1993:1617 AFS 1993:2, Våld och hot i arbetsmiljön trygghansa.se (företag, skadestop) SLTFs skrift Hot och våld i kollektivtrafiken Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"</p>
			<p>4.5.4 Den sökande ska känna till om faktorer och reaktioner som kan bidra till att en hot- eller våldssituation uppstår samt hur det personliga förhållningssättet kan förhindra eller mildra en sådan situation</p>	<p>Konflikthantering Hantering av förvirrad, hotfull person Upplysningar om lastens innehåll Upptådande om man utsatt för rånförsök Riskfyllda platser</p>	<p>SFS 1993:1617 SLTF, Hot och våld i kollektivtrafiken Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering" STR, Tungboken Du och jag i trafiken Skriften Hot och Våld - PreVent förlag Polisen skrift - Om transportsäkerhet, (slutrapport februari 2008)</p>

		4.5.5 Den sökande ska känna till hur olycksrapportering ska utformas och hur rapportering ska ske vid tillbud och händelser	Regler Ansvar Myndighet	Arbetsmiljölagen (1977: 1160) Arbetsmiljöförordningen (1977:1166) AFS 1993:2 Systematiskt arbetsmiljöarbete AFS 2001:1 Arbetsmiljöverkets informationsskrift "Anmäl din arbetsskada" www.svenskkollektivtrafik.se/Fakta/Publikationer "Hot och våld inom kollektivtrafiken"
		4.5.6 Den sökande ska kunna hur man kallar på hjälp	Vad som ska uppges vid larm Larmnummer Larmknapp i bussen – överfall	AFS 1993:2 , 2-8 §§ om arbetsgivarens (nästan uteslutande) ansvar för att anställda utbildas, skyddas, informeras osv med tanke på hot och våld www.sosalarm.se
		4.5.7 Den sökande ska kunna ge första hjälpen åt skadade	Första hjälpen L-ABC Konstgjord andning	Bokförlaget Forum, Första hjälpen, Första hjälpen HLR raddningstjanst.se Röda korset, Första hjälpen L-ABC Svenska rådet för hjärt- lungräddning (hlr.nu)
		4.5.8 Den sökande ska kunna tillämpa åtgärder vid brand	Prioriteringsordning vid bussbrand Prioritering vid brand i lastbil/gods Hantering av brandsläckare? Brand i kläder	Bokförlaget Forum, Första hjälpen raddningstjanst.se TryggHansa, Skadestop "Hur agera vid en brand?"
		4.5.9 Den sökande ska kunna tillämpa evakuering av personer i lastbilar och bussar	Åtgärder och prioriteringar vid brand Val av dörr vid utrymning Tunnelsäkerhet Olycka i samband med farligt gods	Bussbranschens Riksförbunds stolsfolder och säkerhetsvideo "Safety on Bus and Coach" www.umu.se/dsps/surgery/forskning/publikation/slista_katastrofmedicin.htm www.ntf.se/Halland/default14750.asp www.msbmyndigheten.se/Default.aspx?epslanguage=SV "Publikationer" SLTFs skrift Specialfordon Rapport Bussbränder; författare Jan Petzäll, Pontus Albertsson, Ulf Björnstig m fl. Avsnitt: Utrymningsförsök

<p>För samtliga körkort</p> <p>3.6 Mål: kunna uppvisa ett sådant beteende som bidrar till att företagets profil höjs.</p> <p>Förarens uppträdande och företagets profil: hur kvaliteten på förarens tjänster är av betydelse för företaget, förarens olika roller, personer som föraren kan komma i kontakt med, fordonsunderhåll, uppläggning av arbetet, kommersiella och ekonomiska konsekvenser av tvister.</p>	<p>6§</p>	<p>Gemensamt för gods- och persontransporter</p> <p><i>Uppträdande som bidrar till att företagets profil höjs</i></p>	<p>4.6.1 Den sökande ska känna till hur kvaliteten på förarens tjänster är av betydelse för företagets anseende</p>	<p>Uppträdande mot kunder och passagerare Bemötande, Service, Körsätt, trafikuppträdande Klädsel och hygien Yrkes stolthet</p>	<p>STR, Tungboken TYA, Kundbemötande - godstransporter Etiska riktlinjer för BR (bussbranschen.se) CODE OF CONDUCT ANTAGNA AV IRU: S VÄRLDSKONGRESS MAJ 2002 Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"</p>
			<p>4.6.2 Den sökande ska känna till förarens olika roller</p>	<p>Yrkeschaufför Förebild/normbildare i trafik Företagets ansikte utåt Vårda varumärke (säljare)</p>	<p>Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"</p>
			<p>4.6.3 Den sökande ska känna till vikten av fordonsunderhåll</p>	<p>Effekter, tex säkerhet, ekonomi, miljö Regelbundenhet Vad är särskilt viktigt att underhålla Vanliga fel pga bristande fordonsunderhåll</p>	<p>Bilprovningens årliga statistik Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering"</p>
			<p>4.6.4 Den sökande ska känna till kommersiella och ekonomiska konsekvenser av tvister</p>	<p>Medling Effekter av olika utfall (positiva/negativa) Orsaker till tvister Var tvister kan avgöras</p>	<p>Studier i medling för kommersiella tvister tex: "Alternativa tvistelösningar - En studie av medling för kommersiella tvister" eller "Medling som konfliktlösningssmetod i kommersiella tvister"</p>
			<p>4.6.5 Den sökande ska kunna tillämpa en god planering av arbetet</p>	<p>Vikten av, och effekter av god planering Effektiva resor Tidberäkning Ruttplanering/Logistik Motverka stress</p>	<p>Svensk kollektivtrafik "Förarcertifiering" VV, Läget på vägarna www.suntliv.nu</p>
			<p>4.7.1 Den sökande ska känna till vägtransporter i förhållande till andra transportsätt</p>	<p>Lastbilars transportmängd jämfört med järnväg, sjöfart, flyg För och nackdelar med vägtransport jämfört med andra</p>	<p>SIKA rapport 2007:12 Åkerihandboken</p>
<p>Körkort C, C + E</p> <p>3.7 Mål: att känna till ekonomiska villkor för godstransporter på väg och organisationen av marknaden.</p> <p>Vägtransporter i förhållande till andra</p>	<p>7§</p>	<p>Godstransporter</p> <p><i>Ekonomiska villkor för godstransporter på väg och organisationen av marknaden</i></p>			

<p>vägtransporter i förhållande till andra transportsätt (konkurrens, befraktare), olika typer av vägtransportverksamhet (transporter för andras räkning, för egen räkning, transportrelaterad verksamhet), organisationen av de vanligaste transportföretagen och transportrelaterad verksamhet, olika specialiserade transporter (tank- eller kyltransportbilar osv.), utvecklingen inom sektorn (diversifiering av tillhandahållna tjänster, järnväg/väg, underleverantörer, osv.).</p>			<p>4.7.2 Den sökande ska känna till olika typer av vägtransportverksamhet</p>	<p>Godsbefordran, tex. tankbil, sopbil, timmertransport Tredjelands trafik Fjärrtrafik, närdistribution djurtransport osv. Cabotage Transittrafik, transitering</p>	<p>Åkerihandboken SIKA:s statistik i rapport 2007:12 TYA godshantering läromedel art nr 41 162H KTH "Konkurrenskraftiga kombitransportsystem" tullverket.se "Transitering"</p>
			<p>4.7.3 Den sökande ska känna till hur godstransportmarknaden är organiserad samt utvecklingen inom sektorn</p>	<p>Tillstånd Finansiering Upphandling Samarbetsformer och konkurrenssituationer Branschorganisationer Arbetsgivarorganisationer Utvecklingen av transportarbetet</p>	<p>www.tya.se Sveriges åkeriföretag Åkerihandboken</p>
			<p>4.7.4 Den sökande ska känna till olika specialiserade transporter</p>	<p>Kombinerade godstransporter tex: -Piggyback-transport (järnväg) -Roll-on, roll-off (fartyg) Tank- eller kyltransportbilar osv.</p>	<p>Åkerihandboken STR, Tungboken TYA läromedel godshantering</p>
<p>Körkort D, D + E</p> <p>3.8 Mål: att känna till ekonomiska villkor för persontransporter på väg och organisationen av marknaden. Persontransporter på väg i förhållande till olika transportsätt för persontransport (järnväg, personbilar), olika typer av vägtransportverksamhet för persontransport, gränspassage (internationella transporter), de vanligaste persontransportföretagens organisation.</p>	<p>8§</p>	<p>Persontransporter <i>Ekonomiska villkor för persontransporter på väg och organisationen av marknaden</i></p>	<p>4.8.1 Den sökande ska känna till persontransporter på väg i förhållande till olika transportsätt för persontransport</p>	<p>Antal resande/år/dag/vecka jämfört med t ex. personbil, tåg, flyg</p>	<p>SIKA Statistik 2007:19, 2008:17 www.bussbranschen.se/Bussbranschen/Kortfakt aombranschen/tabid/84/Default.aspx www.svenskkollektivtrafik.se/Fakta/Statistik www.rikstrafiken.se/Content.aspx?c=11</p>
			<p>4.8.2 Den sökande ska känna till olika typer av vägtransportverksamhet för persontransport</p>	<p>Linjetrafik, beställningstrafik, Skolskjuts sjukresor, färdtjänst</p>	<p>SIKA, Statistik STR tungboken STR, kompetensbevis för yrkesförare</p>
			<p>4.8.3 Den sökande ska känna till gränspassage</p>	<p>Skillnader inom och utanför EU Rutiner Behov av planering inför passage Cabotage Transitering</p>	<p>EG 562/2006 Avd III, Tullverket: Schengen, medlemsländer www.tullverket.se "broschyrer"</p>

		4.8.4 Den sökande ska känna till hur persontransportmarknaden är organiserad samt utvecklingen inom marknaden	Tillstånd Trafikhuvudmän Rikstrafiken Finansiering Upphandling Branschorganisationer Arbetsgivarorganisationer Utvecklingen av transportarbetet Samarbetsformer och konkurrenssituationer	Lag om ansvar för viss kollektiv persontrafik, SFS 1997:734 YTL Skolskjutsförordningen www.rikstrafiken.se www.bussbranschen.se www.svenskkollektivtrafik.se Bussarbetsgivarna (BuA) och Kommunalföretagens Samorganisation (KFS) VTI, SIKa statistik, SCB och Vägverket
--	--	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

